

ความสำคัญของปัญหา

อาชีพพยาบาล เป็นอาชีพหนึ่งที่อยู่ประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นสตรี และเป็นอาชีพที่เกิดขึ้นมาพร้อม ๆ กับขบวนการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยในระหว่างพุทธศักราชที่ 25 การเกิดอาชีพพยาบาลนับเป็นการเปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาทอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับสตรีกับอาชีพพยาบาล จึงอาจเป็นกรณีตัวอย่างที่จะชี้ให้เห็นบทบาท สถานภาพ และกิจกรรมของสตรีที่มีต่อสังคมได้

ในการศึกษา เรื่อง สตรีในสังคมไทยสมัยใหม่: ศึกษากรณีสตรีซึ่งประกอบอาชีพพยาบาล (พ.ศ. 2439 - 2485) ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการพยายามที่จะชี้ให้เห็นว่าความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในขบวนการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย ไ้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหมู่สตรีด้วย ซึ่งอาชีพพยาบาลจะเป็นกรณีศึกษาที่สำคัญ และสามารถชี้ให้เห็นบทบาท และสถานภาพของสตรีในสังคมได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการของอาชีพพยาบาล อันเป็นผลมาจากการนำ การแพทย์แผนตะวันตกเข้ามาใช้ในสังคมสมัยใหม่ ซึ่งเป็นช่วงที่สังคมไทยเริ่มรับเอา วิทยาการต่าง ๆ จากตะวันตกมาปรับใช้ในสังคมไทย ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้อง สร้างบุคลากรทางการแพทย์แผนใหม่ เช่น นางผดุงครรภ์และนางพยาบาล
2. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาวิชาชีพพยาบาล ให้แก่สตรีในสังคมไทยกับการพัฒนาของสตรีในการ เข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมของ สังคมไทยสมัยใหม่ อันเนื่องมาจากการนำการแพทย์แผนตะวันตกเข้ามาใช้
3. เพื่อศึกษาถึงสถานภาพและบทบาทของสตรีผู้เข้ามาประกอบอาชีพ พยาบาล ในฐานะสตรีกลุ่มหนึ่งในสังคมไทยสมัยใหม่

สมมติฐานของการวิจัย

การเข้ามาและการเติบโตของการแพทย์แผนตะวันตก ทำให้อาชีพพยาบาลมีความสำคัญขึ้นมา

ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การศึกษา และการเมือง อันเนื่องมาจากการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย เอื้อให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในสังคมยิ่งขึ้น อาชีพพยาบาลอันเป็นอาชีพที่เกิดขึ้นจากการนำวิธีการรักษาแบบตะวันตกเข้ามาใช้ในสังคมไทย จึงเป็นอาชีพหนึ่งในหลายอาชีพที่เปิดโอกาสให้สตรีเข้ามามีบทบาท

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจำกัดขอบเขตการศึกษา เฉพาะสตรีที่เข้ามาประกอบวิชาชีพพยาบาล และบุคลากร และขอบเขตเวลาระหว่าง พ.ศ. 2439 อันเป็นปีที่เริ่มมีการจัดตั้งโรงเรียนแพทย์บุคลากรและพยาบาล สิ้นสุดลงใน พ.ศ. 2485 อันเป็นปีที่มีการสถาปนากระทรวงสาธารณสุข และในระยะเวลาดังกล่าวเป็นระยะที่สังคมไทยคลี่คลายเปลี่ยนแปลง เป็นสังคมสมัยใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ใช้แนวการวิเคราะห์ทางประวัติศาสตร์ (Historical Approach) เป็นหลักและนำเสนอในรูปแบบของการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description) โดยใช้ข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสารชั้นต้น (Primary Source) และเอกสารชั้นรอง (Secondary Source) เช่น จดหมายเหตุและสิ่งตีพิมพ์ในหอจดหมายเหตุแห่งชาติ หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยพายัพ ศูนย์เอกสารแห่งประเทศไทย สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และสภาภาษาชาวไทย และหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจประวัติศาสตร์สังคมเกี่ยวกับสตรีมากขึ้น และจะเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์สตรีไทยต่อไป
2. ทำให้เข้าใจถึงแนวความคิด วิธีการ ตลอดจนพัฒนาการของการให้การศึกษาวิชาชีพพยาบาลแก่สตรีในสังคมไทยระหว่าง พ.ศ. 2439-2485
3. ทำให้เข้าใจถึงพัฒนาการของอาชีพพยาบาลกับการเข้ามามีส่วนร่วมในสังคมสมัยใหม่ของสตรีไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย